

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

1. Benedictio vel exorcismus aquae calidae seu frigidae in qua manus ad
judicium mittitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

FORMVLÆ VETERES

EXORCISMORVM ET EXCOMMVNICATIONVM.

Stephanus Baluzius Tutelensis in unum collegit, magnam partem nunc primùm edidit, reliquas emendavit.

CAPITVLA.

1. Benedictio vel exorcismus aquæ calidæ seu frigidæ in qua manus ad iudicium mittitur. 2. Iudicium aquæ frigidæ. 3. Exorcismus aquæ ad iudicium Dei demonstrandam. 4. Adjuratio ferri vel aqua ferventis. 5. Exorcismus panis hordeacij vel casti. 6. Ordo iudicij quo rei aut innoxij probantur ferro candenti. 7. Collectæ ad mala furta reprimenda. 8. Probatio à cunctis furtis probandis. 9. Exorcismus ad caldaria sive ad aqua. 10. Resolutio omnium maleficiorum. 11. Ad revocandam examen apum dispersum.	12. Qualiter Episcopus excommunicare infideles debeat. 13. Item alia excommunicationis allocutio. 14. Item alia terribilior excommunicatio. 15. Excommunicatio hominum Balduini Comitum Flandriæ. 16. Excommunicatio Ragenardi Comitum Senonensis. 17. Excommunicatio quam Suniarius Episcopus Helenensis fecit adversus invasores rerum ecclesiasticarum. 18. Excommunicatio quam Salla Episcopus Vrgellensis fecit adversus invasores rerum ecclesiasticarum. 19. Item de eadem re.

Incipit benedictio vel exorcismus aquæ calidæ seu frigidæ in qua manus ad iudicium mittitur.

I. **C**um homines vis mittere ad probationem iudicij aquæ calidæ, primùm fac eos intrare cum omni humilitate in Ecclesia; & prostratis in oratione, dicat sacerdos has orationes.

PRIMA ORATIO.

Auxiliare Domine quærentibus misericordiam tuam, & da veniam confitentibus. Parce supplicibus; ut qui nostris meritis flagellamur, tua miseratione salvemur. Per.

SECUNDA ORATIO.

Quæsumus omnipotens Deus, afflicti populi lacrymas respice, & iram tuæ indignationis averte; ut qui reatum nostræ infirmitatis agnoscimus, tua consolatione liberemur. Per.

TERTIA ORATIO.

Deus qui conspicias omni nos virtute de-

stitui, interiùs exteriorisque custodi; ut & ab omnibus aduersitatibus muniamur in corpore, & à pravis cogitationibus mudemur in mente. Per.

His orationibus completis, surgat pariter, & coram hominibus illis cantos Presbyter Missam, & faciat eos ad ipsam Missam offerre. Cùm autem ad communionem venerint, antequam communicent, interroget eos sacerdos cum adjuratione & dicat.

Adjuro vos, homines, per Patrem & Filium & Spiritum sanctum, & per vestram Christianitatem quam suscepistis, & per unigenitum Dei filium, quem redemptorem creditis, & per sanctam Trinitatem, & per sanctum evangelium, & per reliquias quæ in ista sancta Ecclesia sunt recondite, ut non præsumatis ullo modo ad istam sanctam communionem accedere nec fumendo communicare si hoc vel illud fecistis, aut consensistis, aut aliquam veritatem inde scitis, seu qui hoc egit nollis.

Si

Si autem tacerint, & nullam inde confessionem dixerint, accedat sacerdos ad altare, & communicet more solito, postea verò communicet illos. Cùm autem communicant ante altare, dicat sacerdos: Corpus hoc & sanguis Domini nostri Iesu Christi sit vobis ad comprobationem hodie. Expleta Missa, descendat sacerdos ad locum destinatum, ubi ipsum examen peragatur. Deferat secum librum evangeliorum & crucem, & canat modicam letaniam; & cùm compleverit ipsam letaniam, exorcizet & benedicat aquam ipsam antequam fervecat, ita dicendo.

Exorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Patris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi filij eius Domini nostri, ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici & omne phantasma diaboli; ut si hic homo qui manum suam in te missurus est innocens extiterit de hac culpa unde reputatur, pietas Dei omnipotentis liberet eum; & si, quod absit, culpabilis est, & præsumptuosè in te manum mittere ausus fuerit, ejusdem omnipotentis virtus super eum hoc declarare dignetur, ut omnis homo timeat & contremiscat nomen sanctum gloriæ Domini nostri, qui vivit & regnat Deus per omnia secula.

ORATIO.

Domine Iesu Christe, qui es iudex justus, fortis, & patiens, & multum misericors, per quem facta sunt omnia, Deus deorum & Dominus dominantium, qui propter nos homines & propter nostram salutem de sinu Patris descendisti, & ex virgine Maria carnem assumere dignatus es, & per passionem tuam mundum in cruce redemisti, & ad inferos descendisti, & diabolum in tenebris exterioribus ligasti, & omnes justos, qui originali peccato ibidem detinebantur, magna potentia tua exinde liberaasti, tu Domine quæsumus mittere digneris Spiritum tuum sanctum ex summa cæli arce super hanc creaturam aquæ, quæ ab igne fervecere atque calefcere videtur, ut rectum iudicium per eam super hunc hominem nomine illo comprobet ac manifestet. Te Domine Deus supplices deprecamur, qui in Cana Galilææ signo admirabili tua virtute ex aqua vinum fecisti, & tres pueros Sidrac, Misac, & Abdenago de camino ignis ardentis illæfos eduxisti, & Susannam de falso crimine liberaasti, cæco nato oculos

Tom. II.

aperuisti, Lazarum quatruiduanum à monumento suscitasti, & Petro mergenti manum porrexisti, ne respicias peccata nostra in hac oratione, sed tuum verum & sanctum iudicium coram hominibus in hoc manifestare digneris, ut si hic homo pro hac reputationis causa, furto videlicet, vel homicidio, aut adulterio, vel luxuria, aut pro qualibet causa culpæ modò ad præfens manum suam in hanc aquam igne ferventem miserit, & culpabilis ex hac causa non est, hoc ei præstare digneris ut nulla læsio vel macula in eadem manu appareat, per quam sine culpa calumniam incurrat.

Iterum te, Deus omnipotens, nos indigni & peccatores famuli tui suppliciter oramus ut sanctum, verum & rectum iudicium tuum nobis in hoc etiam manifestare digneris, quatenus hic homo ex hac reputationis causa, si per aliquod maleficium, diabolo instigante, aut cupiditate vel superbia incitante, culpabilis est in factò vel in consensu, & hoc comprobationis iudicium subvertere vel violare volens, malo confisus ingenio, manum suam in hanc aquam præsumptuosè mittere ausus fuerit, tua pietas taliter hoc declarare dignetur ut in ejus manu dinoscatur quod injustè egit; ut & ipse deinceps per veram confessionem poenitentiam agens ad emendationem perveniat, & iudicium tuum sanctum & verum in omnibus gentibus declaretur per te, redemptor mundi, qui venturus es judicare vivos & mortuos & seculum per ignem. Amen.

ITEM ALIUS EXORCISMVS.

Te autem, creatura aquæ, adjuro te per Deum vivum, per Deum sanctum, qui te in principio separavit ab arida, adjuro te per Deum vivum, qui te de fonte paradisi manavit & in quatuor fluminibus exire iussit & totam terram rigare precepit, adjuro te per eum qui te in Cana Galilææ sua potentia convertit in vinum, qui super te suis sanctis pedibus ambulavit, qui tibi nomen imposuit Siloha, adjuro te per Deum qui in te Nahaman Syrum sua lepra mundavit dicens, Aqua sancta, aqua benedicta, aqua quæ lavas sordes & mundas peccata, adjuro te per Deum vivum ut te mundam exhibeas nec in te aliqua phantasma retineas, sed efficiaris fons exorcizatus ad effugandum & evacuandum & comprobandum omne mendacium & investigandam & comprobandam

S f

omnem veritatem; ut iste qui in te manum miserit, si veritatem & iustitiam habuerit, nullam lationem in te accipiat; & si mendacium habet, appareat manus ejus igne combusta; ut cognoscant omnes homines virtutem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est cum Spiritu sancto iudicare vivos & mortuos & seculum per ignem. Amen.

Post hec exuat eum vestimentis suis, & induat eum vel eos vestimentis mundis de Ecclesia, id est, indumento de Exorcista aut de Diacono, & faciat eos vel eum osculari evangelium & crucem Christi, & aspergat super eos de aqua ipsa; & ipsi qui intraturi sunt ad Dei examen, det illis omnibus bibere de ipsa aqua benedicta. Cum autem dederit, unicuique dicat. Hanc aquam dedi tibi, vel vobis, ad probationem hodie. Deinde imponantur ligna subter caldaria, & dicat sacerdos has orationes quando ipsa aqua calefcere ceperit.

In nomine sancte Trinitatis. Deus iudex iustus, fortis, & patiens, qui es auditor & creator clemens & misericors, & iudicas æquitatem, tu iudica qui iussisti rectum iudicium facere, & respicis super terram, & facis eam tremere. Tu Deus omnipotens, qui per adventum unigeniti filij tui Domini nostri Iesu Christi mundum redemisti, qui per ejus passionem genus humanum subvenisti & salvasti, tu hanc aquam ferventem sanctifica. Qui tres pueros, id est, Sidrach, Misach, & Abdenago sub Rege Babylonis Nabuchodonosor in camino ignis accensa fornace salvasti, & inlascos per angelum tuum eduxisti, tu clementissime dominator presta ut si quis innocens ab huiusmodi culpa seu causa sive reputatione homicidij, adulterij, latrocinij fuerit, & in hanc aquam

manum miserit, salvam & inlascam inde educas. Qui tres pueros supradictos & Susannam de falso crimine liberaisti, ita Domine omnipotens, si culpabilis fuerit, & incrassante diabolo cor obduratum, manum in hujus tui elementi ferventis creaturam miserit, tua veritas hoc dedaret, ut in corpore manifestetur, & anima per poenitentiam salvetur. Et si ex hoc scelere culpabilis fuerit, & per aliquod maleficium aut per herbas aut per diabolicas incantationes hanc peccati sui culpam occultare voluerit, vel tuam iustitiam contaminare vel violare se posse crediderit, magnifica tua dextera hoc malum evacuet & omnem rei veritatem demonstret. Per te clementissime Pater, qui vivis & regnas in trinitate perfecta. Per omnia.

A L I A.

OREMVS. Deus qui beatam Susannam de falso crimine liberaisti, Deus qui beatam Theclam de spectaculis liberaisti, Deus qui sanctum Danielem de lacu leonum liberaisti, & tres pueros de camino ignis ardentis eripuisti, tu libera innocentes, & configna factores. Per Dominum nostrum.

Et qui manum mittit in aquam ad ipsam examen, dicat orationem dominicam, & signet se signaculo crucis, & festine deponatur ipsa aqua fervens desuper iuxta ignem, & iudex perpendat ipsam lapidem illigatam ad mensuram ill. infra ipsam aquam more solito; & sic inde extrahat eam in nomine Domini ipse qui intrat ad examen iudicij. Postea cum magna diligentia sic fiat involuta manus sub sigillo iudicij signata usque in die tertio, quo visa sit viris idoneis & scheinata.

Iudicium aque frigida.

11. *C*um homines vis mittere ad iudicium aque frigide ob probationem, ita facere debes. Accipe illos homines quos vis mittere in aquam, & deduc eos in Ecclesiam, & coram omnibus illis canet Presbyter Missam, & fac eos ad ipsam Missam offerre. Cum autem ad communionem venerint, antequam communicent, interroget eos sacerdos cum adjuratione, & dicat. Adjuro vos homines per Patrem & Filium & Spiritum sanctum, & per vestram Christianitatem quam suscepistis, & per unigenitum Dei filium, & per sanctam

Trinitatem, & per sanctum evangelium, & per illas sanctas reliquias quæ in ista Ecclesia sunt, ut non præsumatis ullo modo communicare neque accedere ad altare si hoc fecistis aut consensistis, aut scitis qui hoc egerit. Si autem omnes tacuerint, & nullus confessus fuerit, accedat sacerdos ad altare, & communicet, separatis illis qui examinandi sunt. Postea verò communicent illi quos vult in aquam mittere. Cum autem communicant, dicat sacerdos per singulos ante altare: Corpus hoc & sanguis Domini nostri Iesu Christi sit tibi ad probationem